

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” Isail' Maranhal, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (strada
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani,
 a treia-oară 10 bani

Cel dintâiu prizonier rus în Tokio.

În capitala Japoniei, în Tokio a făcut mare senzație sosirea primului prizonier rus, pe la începutul războiului. Când s'a vestit sosirea, tot orașul era pe tălpi; la gară era o îndesială ne mai pomenită. Și ce se văză oamenii? Din un cupeu al trenului soldații japonezi au scoborit pe «oaspele» așteptat, pe prizonierul rus. Cum Japonezii sunt mici de statură, Rusul înalt și bine făcut, părea un uriaș față de micii soldați ja-

ponezi. Toți se mirau de el și se ciudeau, cu ce oameni mari au să lupte micii soldați. Dar tot odată erau și mândri, că astfel de oameni sunt învinși de oștirile japoneze

Japonezii cu greu se supun la soartea, de a se da prinși. Pentru ei acest lucru e foarte rușinos și s'a întâmplat adeseori, că mulți soldați mai bucuros s'au sinucis, decât să se dea prinși. Aceasta e o dătină veche în Japonia

moștenită din generație în generație. Dar apoi nici nu le prea place să ia prizonieri. De aceea ei nu au mulți prizonieri ruși. În deosebi în Tokio sunt foarte puțini și când vre-unul merge pe uliță, oamenii cu mic cu mare se adună și privesc la el, ca la o minune.

Ilustrația noastră ne arată sosirea în Tokio a celui dintâiu prizonier rus.

Invitare de abonament.

Ne apropiem earăși de sfârșitul unui an, cu care „Foaia Poporului” își încheie 12 ani ai vieții sale. Cât a contribuit ea în acest restimp la lumânarea poporului nostru, la cultivarea lui, la întărirea credinței strămoșești și iubirea de neam, au apreciat-o bărbați de valoare și toți acela, cari au urmărit mersul ei falnic și românesc.

Ca un steag falnic s'a ridicat ea în mijlocul poporului nostru și ca o stea a strălucit 12 ani, ducând săptămână de săptămână, fără întrerupere, lumină, învățatură, sfaturi și îndemnuri bunc în casele modeste ale iubitorilor noștri țărani meseriași și tuturor, cari au cetit-o. Și în calea ei călăuzită a fost „Foaia Poporului” de iubirea de neam, de biserică, și de limbă, pe cari le-a ocrotit și apărat din toate puterile și pe toate căile iertate de lege, arătând că și poporul nostru românesc este vrednic a sta alături de alte popoare din patrie și din străinătate.

Devisa sau cuvântul ei de îndreptare a fost: **Inainte!** Inainte pe cale dreaptă, cinstită, cu muncă stăruitoare și iubire caldă de neam — devisă, care trebuie să o urmeze și poporul românesc peste tot.

Cu aceasta devisă intră „Foaia Poporului” în anul ce vine, 1905, în al XIII-lea an al existenței sale în luptele, ce o așteaptă și cu aceeași râvnă de a lucra fără preget, ca și până acum, pentru binele și înaintarea poporului românesc.

Basafi pe aceste rugăm pe toți a ne ajuta în lucrarea noastră și a abona și lași foaia între prietini și cunoscuți.

Abonamentele sunt următoarele:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg 4 cor.
Pe un jumătate de an 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (tel).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rînduială, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

FOITA.

Postul Crăciunului.

Vrednice de remarcare sînt frumoasele timpuri, cînd Românul ținea cu sfințenie la obiceiurilor strămoșești. Păstrarea acestor obiceiuri, pe lângă vitalitatea inherentă ființei noastre etnice ne a păstrat neamul preste atâtea veacuri și ne a trecut peste atâtea vijelii și valuri cotropitoare.

În special la sărbătorile Crăciunului, Paștilor, Rusalilor s'a născut din frământarea minții Românului frumoase obiceiuri, a căror păstrare se impune tuturor, câți țin, ca aceasta nație să nu piară, ci să se fortifice și desvoalte conform naturii sale individuale și în conformitate cu înaltele sale aspirații și cu îndreptățitele sale tendințe.

Dar' nu numai la sărbătorile numite, ci chiar în preajma acestora se formează alte obiceiuri pregătitoare, cari încălziau vatra țe-

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente. nici dela alt termen, decât pe o jumătate de an, sau pe un an.

Pentru înlesnirea trimiterii abonamentului, la numărul trecut am alăturat mandate postale, de cari ne rugăm a se folosi vechii abonați.

Administrațiunea
„Foil Poporului”.

De preste săptămână.

În ședința din 28 l. c. a dietei Tisza a declarat, că dieta va fi dizolvată

În România au abzis doi ministri din cabinet.

La Port-Arthur Japonzii au mai ocupat niste forturi. Flota japoneză se pregătește a întimpina flota baltică.

Țarul a dat un manifest, în care deciară, că nu e învoit a da constituție Rusiei

Inchinăciune și jertfă.

Dragii mei Români!

Pe de azi într'o săptămână vom sërba Nașterea Domnului nostru Isus Christos sau Crăciunul. Cu sfințenie ne vom aduce aminte despre nașterea unului născut fiu a lui Dumnezeu, carele s'a făcut om pentru noi.

Vom mulțumi la Dumnezeu pentru toate binefacerile, cari ni-le-a dat și ni-le dă, căci așa e datina noastră și așa ne impune simțul nostru creștinesc.

Bucurie mare vom avea întocmai ca și păstorii din apropierea Vitileemului, cari cunoscând semnele nașterii lui Isus Christos au mers de s'au închinat; bucurie mare vom avea ca și minunații crai dela răsărit, cari din steaua cea luminoasă, cunoscând nașterea unui crăișor nou, lume multă au alergat ca să-l vază pe fiul lui Dumnezeu, intrupat din muiere fără sămênță, pe pământ și să i se închine lui și să i ducă darurile celea scumpe împărătești — aur, smirnă și tămâie — împăra-

tului împăraților și domnului domnilor, care trup luând s'a dejosit pe sine pentru noi.

Intocmai ca acești trei crai trebuie să facem și noi. Să ne bucurăm, că am ajuns acest sfânt praznic al nașterii fiului lui Dumnezeu. Inchinăciune și daruri să aducem, ca și acei trei crai: Cașpar, Melchior și Baltazar. Să ne închinăm așternutului picioarelor lui, că sfânt este și mulțumită să i aducem, pentru-că ne-a învrednicit să ajungem acest praznic de mare bucurie pentru toată lumea creștină.

Să i aducem închinăciune din inimă curată, mulțumind pentru toate binefacerile cari le revarsă asupra noastră, prin rugăciunile izvorite din suflet curat și gură înțeleaptă.

Pe lângă aceasta trebuie să mai aducem și daruri precum vestiții crai au făcut, precum cetim și cântăm că »daruri scumpe aducând«.

Ce daruri putem să aducem?

Minunații crai au adus aur, smirnă și tămâie; noi nu avem aur, nici tămâia adusă de crai. Dela noi nici nu se poștește așa ceva. Dela noi e destul o inimă nepătată, curată, apoi nu aur, nici smirnă și nici altceva scumpe, ci fileri din filerii noștri.

Fileri din filerii noștri să aducem ca jertfă!

Mintea sănătoasă ne dictează, că celui-ce bine ne face bine să i facem; pe cel-ce ne dăruiește să l dăruim. Asta se numește recunoștință.

Dragii mei Români!

E întrebarea, acum, că oare cum să aducem aceasta jertfă?

Sîntem săraci, dar' din sărăcia noastră vom da, ca recunoștință, ceea ce putem și ne îngăduie slabele noastre puteri zdrobite de tot felul de năcasuri, aspiriri și neajunsuri. Să ne aducem numai aminte de veduva aceea din sf. scriptură, care iși-a dat aproape întreaga ei, avere care consta din fileri. Puțin avem, puțin să dăm.

Instituțiunile noastre culturale sînt lipsite precum lipsiți sîntem și noi; sînt sărace ca și noi. Ele însă sînt sărace mai cu seamă din lipsa de spri-

ranului, îi întăriau sufletul și inima atât de mult sbuciumată de durerile zilei.

Multe din aceste obiceiuri s'au pierdut în cursul vremilor, multe s'au alterat prin contactul cu popoarele conveșuitoare, multe s'au păstrat și în curățenia lor originală, mai ales în părțile muntoase, unde poporul a rămas izolat și a dus o viață patriarhială. O patriotică și înțeleaptă lucrare ar fi aceea, care sar porni spre a aduna atari obiceiuri, a le studia gena lor, a le afla adevărata obârșie, a le supune unui studiu comparativ și a stabili amestecul sau existența lor puritană.

Cînd și din partea cui se va iniția o atare lucrare sistematică, nu e dat a ști. Constat, că bărbați zeloși ca S. Fl. Marian și alții au făcut frumoase începuturi, dîndu-ne lucrări de mare valoare, prin intermedierea Academiei Române.

Subsemnatul am făcut în sesiunea sinodală trecută o propunere în sensul de a se aduna atari obiceiuri, cari s'au legat de biserică, s'au dezvoltat împreună cu viața acesteia, deci au primit un caracter religios.

Tenorul acestei propuneri a fost tocmai ideea, ce o accentuai mai sus. Poate, că n'am fost priceput. Asta nu me privește, ci cel mult poate să supere generațiile viitoare, cari ne vor învinovăți că am întrelăsat a face ceea ce trebuia să facem,

Imi aduc aminte din copilăria petrecută pe Valea-Arieșului, cât de mult ne plăcea în postul Crăciunului să ne adunăm în școală și să ne învețe învățătorul colindele Crăciunului. Abia apucam să vină Sâmbătă seara să ne adunăm și să colindăm »Lerum Doamne«.

Pe lângă aceea ce obiceiuri frumoase aveam la sfântul Nicolae și apoi mai ales în ajunul Crăciunului, unde pe la noi umblă copilul cu colindă de salcă și intrînd în casă zic: »Venit ajunul lui Crăciun într'un ceas bun cu zile multe și bune«. După-ce primesc câte un colăcel ori mere sau nuci, la esire rostesc: »Eșind, Dumnezeu între«. Acești »pițorei« iți ofer o frumoasă privileție în părțile Munților apuseni, singurul loc după cunoștința mea, unde se usitează acest obicei în felul și forma indicată.

ginul nostru. Spiritul de a sprigini aceste instituții nu e așa de dezvoltat, cum ar trebui, căci arare ori ne aducem aminte de ele. Acum cu aceste ocazii trebuie să ne aducem aminte de ele. Ce daruri mai prețioase vom putea aduce, decât ajutând instituțiile noastre.

Ajutându-le acestea, earăși asupra noastră își vor revêrsa binefacerile lor. Iată dar' sacrificiul adus de noi unde se-l întindem!

»Asociațiunea« care are sub ocrotirea sa limba, literatura și cultura poporului român din Ungaria, mereu ne face apeluri, ne cere ajutor, ca prin asta cât mai îngrabă să-și poată împlini scopul ce și la croit. Ce instituțiune cu scop mai măreț vom putea ajutata decât »Asociațiunea« — care cuprinde la sine pe toți românii din regatul nostru? Dacă ar fi în noi deșteptat mai tare simțul îmbrătoșirei acestei mari instituții, am putea să facem anual pentru »Asociațiune« de fiecare suflet un crucer, care vezi bine în 365 de zile am putea să-l plătim.

Celelalte instituții încă nu le prea îmbrătoșăm — dar' eată cu aceasta ocaziune putem să aducem jertfa fie ea cât ee mică, precum păstorii din jurul Vitilemului și filozofii dela răsărit au dus după a lor puteri darurile și închinăciunile lor Domnului Isus celui născut în peșteră, în loc de palate pompoase.

Inchinăciune din inimă spălată de păcat, și jertfa să aducem dragii mei români în sfintele praznice ce sosesc.

Chiman.

La situație. Mercuri, în 28 Dec. c a ținut dieta cea din urmă ședință. Ședința a fost șgomotoasă, făcând larmă mare opoziția Primministrul Tisza la începutul ședinței adresându-se către opoziție, a cerut să-i se voteze îndemnitătea, la ceea-ce opoziția nu s'a învoit. Tisza a făcut apoi propunerea, ca ședința viitoare să se țină în 8 Ianuarie 1905 când se va ceti rescriptul regesc de dizolvare a dietei.

Așa dar' e constatat, că în Ianuarie viitor vor fi alegeri noue, în vederea căror să fac mari agitații.

Invetătorii nostri și ar împlini una din cele mai sfinte datorințe creștinești și românești, dacă ar păstra aceste obiceiuri și le ar cultiva cât se poate de mult. Ar binemerita de la patrie și națiune, ear' posteritatea le-ar datorî recunoștința pentru munca depusă în serviciul păstrării și generalisării acestor obiceiuri. Am ținut să le atrag atenția asupra acestui moment cultural și psihologico-etnic.

Dr. Petru Șpan.

Vremea.

În Europa vremea a fost mai mult uscată. În Europa răsăriteană și în Carpați temperatura a ajuns sub 10° C.

La noi este vreme senină și rece.

Profetire: Zilele aceste să poate aștepta vreme uscată și rece.

Crisă ministerială în România. În urma unor neînțelegeri din sinul partidului liberal din România, au atz s ministru de externe Ioan I. Brătianu, și V. Lascar, min. de interne.

Adunare comitatensă. Pe 5 Ian 1905, este convocată adunarea generală estrord nară a comitatului Sibiu. La ordinea zilei sunt 62 de obiecte.

DIN LUME.

Din Rusia.

Cu privire la mișcarea constituțională din Rusia, se vestește, că Țarul a dat un manifest, adresat senatului imperial, în care declară, că nu va permite nici o schimbare a formei de stat, dar pure în vedere unele îmbunătățiri, cu privire la cenzura foilor, la organele administrative etc. fiind mai departe strêns la autocrație.

Știri mărunte.

Sultanul din Marocco a început să se arete dușmănos față de Europeni și a destituit pe doi ministri, prietini ai streinilor.

Parlamentul Portugaliei a fost dizolvat. Nouele alegeri să vor face în Februarie viitor.

Războiul dintre Rusia și Japonia.

Pe când în Mangiuria e liniște, vine știrea despre ocuparea unei noue întărituri de către Japonezi la Port-Arthur și despre o luptă în Corea.

La Port-Arthur.

În 22 Dec c Japonezii au făcut un nou atac asupra unor forturi și după o luptă crânceră și mari jertfe, au străbătut până la dealul Palicivang, ocupând câteva șarțuri și întărituri. Ei au perdut peste 600 de oameni.

Nogi rănit.

Din Cifu să telegrafează, că generalul Nogi, comandantul Japonezilor la Port-Arthur, ar fi fost greu rănit în luptele din jurul colinei de 203 m. El a fost nimerit de mai multe gloanțe și acum să află în spitalul din Dalni.

Flota Baltică.

Cum știm flota rusească Baltică s'a împărțit în două. Partea mai mare face drumul, încurjurând Africa, ear' o parte mai mică a trecut prin canalul de Suez. Flota să va întâlni earăș la insula Reunion și de aici apoi va pleca mai departe.

Japonezii fac mari pregătiri pentru întimpinarea acestei flote. Să crede, că vapoarele japoneze vor ținea calea Rușilor la insulele Sunda. Flota japoneză e condusă de generalul Kamimura. Togo cu flota dela Port-Arthur va forma rezerva. Kamimura a plecat deja spre meară zi, ear' în ștrâmtoarele pintre insulele Sunda să află deja două încruciaștoare japoneze.

A treia flotă.

Din Petersburg se scrie, că admiralul Birlev aranjează cu mare energie flota a treia rusească din oceanul Pacific. Aceasta flotă va pleca în Ianuarie spre Asia. Să zice, că flota Baltică va aștepta noua flotă și până la sosirea ei nu să va duce în apele Japoneze.

Luptă în Corea.

Foșia engleză »Daily Telegraph« e informată din Seoul, că în partea de mează noapte a Coreei a fost zilele aceste o luptă sângerossă între Ruși și Japonezi Japonezii au rămas și în lupta aceasta învingători.

Din America.

Sharon, Dec. 1904.

Una din cele mai mari sărbători a fost pentru Românii aflători în orașul Sharon, statul Pennsylvania, ziua de Duminecă 27 Noembrie st. n. 1904, în care șftă zi ne am vèzut dorul de mult așteptat împlinit și adevă:

Înainte de aceasta cu câteva zile s'a răspândit vestea ca un fulger între noi, că a sosit în America un preot român trimis de Escelenția Sa Înalt Prea Șfinitul Domn Ioan Mețianu arhiepiscop și metropolit în Sibiu, pentru a cerceta pe creștinii noștri emigrați în America, a-i întări în credința strămoșească, a-i împărtăși cu șftele taine, precum și ale îndeplini alte servicii divine.

Ceasul așteptat a sosit. Lacrimi vedeai curgând din ochii fiecărui participant la șfta liturgie săvîrșită de părintele Zaharie Oprea, care cu mult tact își știe împlini datorințele sale pastorale.

Laudă se cuvine și vrednicului nostru frate dl Vasile Greavu, fost învătător din Topârcea, care a îndeplinit împreună cu mai mulți credincioși conduși de domnia sa, serviciile cantorale precum și cântările liturgice, așa încât am rămas cu toții mulțumiți.

Subsemnatul în numele creștinilor de aici rugat fiind de toți, viu pe această cale a mulțumi în prima linie Escel. Sale precum și Preaven. consistor pentru bunăvoința și dragostea părintească ce ni-a arătat, ne uitându-ne nici aici în depărtare, trimițându-ne păstorul sufletesc, ca să ne mângăie.

Mai departe călduroase mulțumite aducem și părintelui nostru dl Zaharie Oprea, care încredințându-se în bunul Dumnezeu, n'a pregetat a să supune unei călătorii atât de lungi, lăsându-și familia în grija Tatălui de sus pentru a-și împlini o misiune șfântă.

Asemenea și dlui Vasile Greavu îi mulțumim pentru concursul dat dlui părinte Zaharie Oprea la îndeplinirea celor șfinte.

La finitul șftei liturgii, dl părinte Zaharie Oprea ne-a întreținut mai mult timp cu o cuvântare acomodată împrejurărilor, în cari ne aflăm noi pe aici.

Pneur Hiris,
din Șulumberg.

Museu românesc.

— Apel pentru întemeierea unui muzeu istoric-etnografic în Sibiu. —
(Urmare și fine).

O a doua secțiune a muzeului nostru are să ne prezenteze o instructivă iconă etnografică despre întieagă vieța actuală a poporului nostru în toți ramii ei de manifestațiune, scoțând îndeosebi la iveală acele note, cări caracterizează trailul specific al poporului românesc, cari formează cuintesența individualității sale etnice, cu un cuvânt toate produsele, cari denoată însușirile sufletesti și trupești mai marcante ale poporului, și manifestațiunile caracteristice ale cugetării, lucrării și ale întregi sale vieți. Nu pot fi uitate credințele, datinele, obiceiurile la ocazii triste și vesele, cântări, dansuri, musică, portul, obiecte de folos, de lux, și toate particularitățile topografice, de interes, fie istoric, romantic etc.

Cunoașterea în pături cât mai largi a creațiunilor spiritului românesc, a produselor de industrie și artă română, nu numai va mări încrederea în puterile și talentele poporului, va deștepta o mândrie națională ci — salvând multe dintre produsele noastre cele mai artistice din gura înștrănării, — va mijloci

ca — păstrând fondul original și popular al acelor produse, — să dăm culturii noastre ulterioare o dezvoltare isvorită din pământul propriu, să dezvoltăm și perfecționăm produsele în formă veche, în stilul românesc.

Trecutul nostru, deși bimilenar, a păstrat posterității puțin de tot. Soartea vitregă, la care a fost expus cercatul popor român, și ne mai auzitele tempestăți, câte au trecut peste capul lui, au nimicuit aproape toate urmele acestui trecut.

Cu atât mai prețioase trebuie să ne fie acele lucruri, câte se vor mai fi aflând prin diferite părți și pe la dferiți inși.

Viața actuală a poporului nostru cuprinde însă momente prea interesante, varii și străgătoare, cari pot să-l prezenteze în fața lumii ca pe un popor încărcat de multe însușiri și daruri impunătoare, să-i mărească stima și respectul în fața străinilor; iar pe el să-l îndemne a ține cu îndoită tărie la tot, ce este în său.

Mărecând deci dela aceste adevăruri, avem cu toți datorința a dezvolta, mai ales acum la început, cea mai vie activitate pentru înzestrarea cuvenită a muzeului nostru istoric și etnografic.

Cei ce posed obiecte de valoare istorică, păstrate din trecutul poporului nostru mai apropiat sau mai îndepărtat, să se grăbească deci a le depune în acest muzeu, unde vor deveni aceea-ce trebuie să fie: un mijloc de întărire a conștiinței naționale și un bun comun al neamului întreg.

Ear' alții să ofere muzeului tot felul de scule de proveniență românească, cari merită a face parte din colecțiunile unui muzeu național, și a căror privire ar face cinste neamului, ori obiecte, cari prezintă ceva caracteristic din viața poporului nostru.

În această privință fie cine poate face muzeului un serviciu neprețuit, căci adeseori și în cele mai de jos straturi ale poporului aflăm obiecte aproape fără nici o valoare reală, dară foarte prețioase din punct de vedere istoric, archeologic și etnografic, căci sînt semnele caracteristice ale unei vieți patriarcale în apunere.

Ar trebui să nu existe cărturar român, care să nu se grăbească a căuta, a câștiga, a procura și trimite ceva pentru muzeul etnografic, mai ales acum, când acela se află în formare și astfel dela toți fii inteligenți ai neamului așteaptă cuvenita împodobire și completare, spre a pute deveni cât mai curând o adevărată oglindă fidelă a poporului nostru din patrie, o adevărată casă românească, care cu deplină încredere să poată deschide ușile sale ori-și cui.

Din ședința Comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 28 Iulie 1904.

Daruri de Crăciun pentru săraci.

În urma apelului publicat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu» în cauza umanitară a împărțirii de daruri de Crăciun pentru săraci, au mai dăruit d-na Minerva Dr. Brote, din prilejul aniversării al 7-lea de la moartea soțului său, mult regretatul Dr. Aurel Brote, 5 cor.; Ioan Droc, protopresbiter emer. 3 cor.; Nicolae Togan, protopop, Arseniu Bunea, protopop onorariu, Iosif Gomboș, paroch (Abrudsat), Dr. Eugen Piso, adv., d-na Valeria Dr. Beu, fiecare câte 2 cor.; Iosif Marchsall, Laaon Popovan și G. Stassnei, croitoriu, fiecare

câte 1 cor.; Il. Sa dl Dr. Atanasie Marienescu, membru al Academiei române, Dr. Ilie Iancu, medic (Tâlmăciu), Iosif St. Șuluțiu, presidentul »Asociațiunii», fiecare câte 3 cor.; Radu Ardelea, Petru Tincu, funcționari la »Albina», Victor I. Băsoiu, farmacist, Dr. Ioan Dobre profesor, fiecare câte 1 cor.; d-na Ermina Dr. S. Păcurariu, în amintirea mult regretatei, Cecilia Hokman din Sebeșul-săs., 12 cor.; d-na Sidonia Muntean, din prilejul aniversării al 3-lea de la moartea soțului său Demetriu Muntean, fost jude r. în pens., 4 cor.; Ilustrada d-na Johana Moldovan n. Farkaș, 10 cor.; »O matroană» 30 cor.; Institutul de credit »Albina» 20 cor.; P. Cosma, dir. »Albinei» 5 cor.; Henrich Schwartz inspect la »Donau», d-na Maria Harșianu, soție de adv., Daniel Papp, c. și r. căpitan, Dr. Ioan Fruma, adv., fiecare câte 2 cor.; Iuliu Popescu, cassariul »Albinei», d-na Ioana Rebege, fiecare câte 1 cor.

Nicolae Grecu, pielar în Porcești, Romul Simu, inv. pens., Vasile Stan, prof. semin., Ioan F. Negruțiu, injiner de poduri și șoșele Dr. Aurel Crăciunescu, prof. semin., Dr. Atanasie Moga, medic, Sâncior, fiecare câte 1 cor.; Ioan Papiu, protopresbiter, 5 cor.; d-șoarele Dunca de Șajó, 4 cor.; d-na Ana Dr. Moga n Bologa, 3 cor.; Letiția Dr. Bologa, soție de director, Neaga Ivan, soție de notar în Gurariului, fiecare câte 2 cor.; Cornel Muntean, v. notar (Cărpeneș) și soția sa Elisa n. Blaga, 2 cor.; Ana Chirca, soție de notar (Seliște) 1 cor.; Demetriu Munthiu, notar (Reciu) și soția sa Hermina, 10 cor.; Ioan Bărsan, inv. 40 bani; Ilie Salomie com. (Reciu), 20 bani; George Comșa, notar (Poplaca), Romul Raca, preot (Bouțarul-de-jos); Ioan Fodorean, paroch în Galaț (prot. Abrud), drept implorare a ajutorului ceresc din privilegiul ocupării parohiei, și soția sa Ana; d-na Susana Frigător, (Sibiu) fiecare câte 2 cor.; d-na Emilia Dr. Russu, soție de adv., 5 cor.; Zenovie Gheaja, cand. de adv. cor. 1.04.

În același scop au mai dăruit d-șoarele Teresia și Ida Pipoș, 9¹/₂ metri de stofă și un guler de blană (nou); Ermil Borcea, funcț. la banca »Transilvania», 17 cravate (noue) 1 pălărie, 1 căciulă (nouă), 9 părechi de manșete (noue), 22 gulere; Stimabila d-nă Luisa M. Lazar, soție de asesor. consist., a dăruit două învelitoare mari de lână, 3 m. barchet și 3 m., stofe de îmbrăcăminte, toate noue; Elena Balteș servitoare, o jachetă de iarnă, d-na Stancs-y, soție de căpitan r. de honvezi, 6 diferite îmbrăcăminte pentru băieți și băiete; veneratul domn cav. Ignățiu de Iacobici colonel, c. și r. în pens., 1 palton de eană aproape nou și o păr. de ghete; Dr. A. Crăciunescu, prof. sem., 2 rocuri și 1 pălărie, I. Droc, prot. emer. 1 păreche de ghete, 1 păreche pantaloni și o vestă; d-na Iustina Covrig, soție de funcț. de bancă, 2 hainițe pentru copii, 1 tricou pentru copii mari, 3 rinduri vestminte pentru copii, 2 căciule și 1 pălărie; d-na Marcu, soție de tapisier, mai multe bucăți de îmbrăcăminte; Vic. Tordășianu, ref. consist., o păreche ghete.

Inceputul și dezvoltarea meseriilor și a negoțului în Seliște.

(Urmare).

Cel dintăiu care și-a dat băiatul la meserie a fost venerabilul bătrân Petru Herța Tucha, care și-a dat fiul său Dumitru de a învăța meseria de ferărie la Andreas Rieger, ferar (azi mare fabricant în Sibiu). Dumitru

Herța pe la 1869—70 se stabilă în comună ca al doilea meșter ferar. Cel dintăiu ucenic al său a fost Ioan Muntoiu din Rășinari, care după patru ani deveni cel dintăiu meșter ferar român în aceea comună; mai în urmă Bucur Comșa, neguțătorul și-a dat pe fiul său Dumitru de a învăța meseria pielăriei la Ioan Bucșan.

Pe la anul 1862 dela Rășinari a venit ca director al școalelor noastre din Seliște harnicul dascăl Mihail Stoica sub a cărui înțeleaptă conducere școala noastră a înaintat foarte mult, (cu drag îmi aduc aminte că noi școlarii din clasa a 4 tra vorbeam între noi bine limba nemțească) Catichet și inspector școlar era pe atunci regretatul și vrednicul preot Nicolae Răcuciu, (care dintr'o întâmplare nenorocită trecând spre casă către Stează, în seara de Ispas 1877 pe o ploaie mare, a căzut în riu de pe puntea de lemn numită a »Herței» și s'a înecat.) Acești doi vrednici conducători ai poporului și școalei neîntrerupt și la toate ocaziunile binevenite sfătuiau copii de școală și pe părinții lor ca să îmbrățișeze meseriile. Oamenii încet pe încetul au ascultat sfaturile înțelepte ale conducătorilor lor și au început a și da copii la meserii, așa că Dumitru I. Cruțu învață la Dalnoki curelăria, Petru Irimie Herța, după ce absoluează 4 clase gimnasiale în Sibiu, intră tot la acest curelar și învață meseria. Acesta a fost cel dintăiu meșter curelar român în Seliște și jur; Vasile Roman, învață meseria tot la Dalnoki, Nicolae N. Stefla, din clasa a II. gimnasială se duce la Abrud și învață curelăria. Pe la 1880 curelarul Nicolae Loșnița, din Abrud se stabilă în Seliște.

Oprea Stefla învață măsuritul la Adolf Ghergheli, Ioan Stefla, ferăria la A. Rieger în Sibiu, Ilie Herța, pielăria la D. Comă, Ioan Bucșan, pielăria la Ioan Bucșan, Dumitru Hășigan, rotăria la Ilie Neamț, Ioan Muntean, cojocăria la P. Hanciu, Dumitru Chi-pară la George Vulc, Nicolae Ciudrea la M. N. Ciupelea, Ioan Țintea la Ioan Goșa, deasemenea D. Drăgoiu și Teodor Pătruț învață cojocăria, Savu Nan și Savu Hășigan învață ferăria Dumitru Peligrad rotăria la Fritz, Danil și Dumitru Bărsan ferăria la Danil Bărsan, Ioan Cergău și I. Giurgiu, ferăria la D. Herța Tucha, Ilie Mosora și Iosif Simoneti, pantofăria la Simion Simoneti, Daniil Neamț, rotăria la Ilie Neamț, Nicolae Hanciu, ferăria la I. Borzea, Dumitru Comănicu, cojocăria la I. Fulea, Dumitru Ghib la Ilie Gh b, D. Minoiu, zidăria la I. Rimner. Toți acești copii ai Seliștei, cred că nu greșesc când zic, au învățat meseriile în urma sfatului dat de marele arhieru Șaguna și mai în urmă de harnicii conducători Nicolae Răcuciu, paroch și Mihail Stoica, director școlar. Timpul în care aceștia au învățat meseriile a fost între anii 1868—70 și 80. De atunci încoace toate meseriile s'au lătit foarte mult atât în Seliște cât și în afară.

(Va urma).

Nicolae Moista.

PARTEA ECONOMICĂ.

Al XVI-lea Raport general

al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiului pentru anul 1903.

Aci este locul să amintim, că cuptorul nostru de uscat poame sistem „Cazenille”, zidit în Seliște, în toamna anului trecut a fost pus în serviciul populației sub conducerea fostului administrator al școlii economice practice de acolo, dl Constantin Băilă. După raportul acestuia în cuptor s'au uscat (copt) circa 460 ferdele prune și pere cum și mai multe ferdele legume. Rezultatul obținut a fost deplin satisfăcător. Ne nutrește speranța, că cultivătorii noștri de poame încetul cu încetul deprinde-se vor cu uscarea poamelor în cuptorul nostru, ce poate fi un bogat izvor de câștig pentru ei.

Comitetul D-Voastră a insistat întotdeauna, ca economii noștri să se conformeze prescrierilor din art. de lege XII. ex. 894, privitoare la curățirea pomilor de omide și la stăpânirea animalelor stricacioase grădinilor și pomilor, în același timp a atras atențiunea asupra cursurilor de instrucțiune pentru învățătorii aplicați de conducători ai școlilor de pomi.

Cu vie satisfacțiune constatăm, că mulțumită inițiativei luate de fruntașii comunei Porcești de a înființa un pomet în locul pădurei, ideea de a se alcătui în diferite comune pometuri ocupă tot mai mult teren. Încât pentru pometul din Porcești, în legătură cu istoricul descris în raportul nostru trecut, mai amintim, că în toamna anului trecut întreg teritoriul destinat pentru ogrăzi s'a măsurat și împărțit prin silvicultorul din Tâlmăciu. Totodată comitetul a recomandat cu toată căldura rugarea adresată de primărie în minister pentru acordarea pomilor de lipsă.

Cultura nutrețurilor măiestrite și a altor plante.

Conform programului din trecut, comitetul D-Voastră a împărțit și în primăvara anului 1903 între membrii în mod gratuit diferite soiuri de semințe de nutrețuri măiestrite, și anume: 80 chlg. semințe de trifoiu, 23 $\frac{1}{2}$ chlg. semințe de napi de nutreț și 18 chlg. semințe de luțernă, al căror preț de cor. 200, s'au achitat din mijloacele Reuniunii. În scopul împărțirii la comitet au intrat 93 cereri, dela tot atâția membri, din 35 comune. Cererile considerate, au primit semințe membri cu locuința în Aciliu, Alțina, Apoldul-inf., Avrig, Bendorf, Boița, Brașov, Bungard, Căcova, Cornățel, Galeș, Gurariului, Ilimbav, Lancrăm, Ludoșul-mare, Nocrich, Nucet, Pianul-inf., Poiana, Poplaca, Racovița, Răhău, Rusciori, Săcel, Sebeșul, Sebeșul-inf., Sebeșul-sup., Seliște, Sibiel, Sibiiu, Slimnic, Șura-mare, Tilișca, Topârcea și Vale.

Prin mijlocirea noastră au procurat diferite semințe mai bune și mai ieftine locuitorii din Blaj, Sebeșul-săsesc, Tâmpăhaza, Călnic, Căpălnic-Mănăstur, Cojocna, Imbuz, Bojur, Rîmnic-Sărat, Fărăgău, Borlovenii-vechi, Alba-Iulia, Sângeorgiul-rom., Buzău ung., Viștea-inf., Săsăuș, Rachitia, Feldioara (comit. Solnoc-Dobâca), Vaidasig și Sanislau.

În legătură am adus la cunoștință publică îndatoririle proprietarilor de pământ și arăndatorilor de a stăpâni de pe întreaga posesiunea mărcinii sârbești înainte de a da în floare, hemeiul sâlbatic până la începutul lui Maiu, mătasa de trifoiu, îndată la ivirea ei, mai departe, că semința de trifoiu și luțernă nu este îngăduit să se pună în vânzare mai înainte de a fi temeinic curățită de mătasa (toroțal).

În cauza vieritului, pe lângă că am publicat de cu vreme povețele despre stropitul viilor contra „peronosporii viticole”, am atras luarea aminte asupra rescriptului ministerial în cauza transportării viței și altoilor de viță de vie și a parilor de vie folosiți; asupra consemnării proprietarilor cu soiurile de struguri, ce-i pun toamna în vânzare; asupra faptului, că cei doi măestri de pivniță ambulanti din Buda-fok, au chemarea de a sta la dispoziția publicului în cauza manipulării etc. a vinului; în fine asupra rescriptului ministerial referitor la opreliștea și punerea în circulațiune a vinurilor artificiale și la dispozițiunea acelei legi, care prevede o pedeapsă până la cor. 600 pentru cei cari pun în vânzare vin artificial, ear' pentru cei, cari înșiși introduc apă sau alte materii oprite în vin, privindu-se de preparatori (falsificatori) ai vinului artificial, se vor pedepsi cu amendă până la cor. 600 în bani și pe deasupra cu închisoare până la 2 luni pe lângă confiscarea vinului preparat. Între altele am recomandat broșura „Indreptar pentru manipularea rațională a vinului și a mustului”, ce se vinde pentru proprietarii mici cu 40 bani, cum și broșura noastră „Darea pe vinuri”.

Tovărășiile agricole.

Fruntașii din diferite comune continuă a se întovărăși în scopul procurării de mașini și unelte economice, între acestea mai ales cu scop de a se prevedea cu mașini de îmblătit și de sămănat. Cheltuelile destul de considerabile, recerute și astăzi la înregistrarea firmelor, ne-au împedat la alcătuirea de tovarășii agricole propriu zise.

Încât pentru tovarășiile noastre cu firme înregistrate, pe lângă repetirea regretelor față de direcțiunile unora, cari la nenumăratele ursorii n'au ținut să ne prezinte date despre activitatea lor în 1903, ne mărginim a pune în vedere, că:

harnica tovarășie agricolă din Roșia-săsească la finea anului 1903 a dispus de avere activă în valoare de cor. 614.74. Dela mașinile și uneltele sale tovarășia, abstrăgând dela câștigul ce l-au avut societarii din folosirea lor, au realizat un venit de aproape cor. 80, cu cari au achitat o parte din datoria avută cu procurarea triorului. Inventarul tovarășiei, o repetim, cuprinde o mașină de sămănat grâu, alta de sămănat cucuruz, o grapă de mușchi și un trior de curățit bucatele, tot atâtea obiecte neapărate fiecărui econom, care însă singuratic abia ar fi în stare să și-le procure;

tovarășia din Apoldul-inferior în 1903 a împărțit între cei 50 membri în părți egale venitul realizat dela mașina de îmblătit cu vapor, anume 997 ferdele grâu, 214 ovės și 59 ferdele orz. În scopul acoperirii cheltuelilor mașinei, între cari reparaturi, plata mașinistului, focarului, darea etc., tovarășia repartizează sume mai mari sau mai mici pe tovarăși, lucruri ce s'ar putea evita, dacă membrii tovarășiei ar abdice de un percent oare-care al venitelor în favorul unui fond de rezervă.

Tovărășiile, cari nu ne-au raportat nimic sunt cea din Avrig Lancrăm, Sebeșul-săsesc, Seliște etc.

Administratorii fondului bisericesc școlar, creat din contribuțiile în cerealiile ale parochienilor din Gușterița, în 1903 au colectat 6 ferdele grâu, 3 ferdele 6 litre cucuruz și cor. 5.60 în bani. Atât banii cât și prețul naturalilor vândute s'au adaus la capitalul depus.

Însoțirile de credit sătești sistem Raiffeisen.

Însoțirile noastre de credit, acestea instituțiuni nu se poate mai binefăcătoare, având menirea de a ridica starea morală și materială a societărilor prin acordarea de credite ieftine atunci, când economul este mai avisat la bani și în suma de care are trebuință și mai ales prin controlul, ce Însoțirea îl exerciază asupra datorasului la folosirea împrumutului, — se bucură de dezvoltare tot mai priincioasă.

Însoțirea din Roșia-săsească, cu 50 membri, 12 deponenți cu minimul de 20 și cu maximul de cor. 800 și cu 49 datorasi cu minimul de 2 și cu maximul de cor. 400, și-a urcat fondul neatacabil la cor. 1280.02 și cel de rezervă la cor. 433.02.

Însoțirea din Aciliu, înființată la 1898, în 1903 au avut 44 deponenți cu suma de cor. 13,744.51, ear' împrumuturile acordate au întrecut cifra de cor. 35,000. Profitul acelu an au fost cor. 770.52, care întreg s'a adaus fondului de rezervă ajuns la cor. 934.28, celu social ajuns la cor. 63 și celui de binefaceri ajuns la cor. 109.30. Dintre hotărârile adunării generale amintim: decisiunea de a se cumpăra pe sama membrilor o grapă de fenațe, pe care s'o folosescă pentru taxa de 50 bani la zi; mai departe de a se cumpăra 10 stropitoare pentru „peronospora” și în fine de a se cumpăra în fiecare an câte 10 altoi de soiuri alese, cari să se sorteze între membri în mod gratuit.

Însoțirea din Mohu, are 13 deponenți cu minimul de 85 și maximul de cor. 4292; împrumuturile acordate membrilor variază între cor. 15 și 480. Profitul curat al anului 1903 al Însoțirii a fost de cor. 1187.22.

Însoțirea din Pianul-român, la finea anului 1903 a avut 237 membri; deponenți 54, cu minimul de 30 și cu maximul de cor. 2500, suma depunerilor cor. 17.631.94; datorasi a avut 203 cu minimul de 50 și cu maximul de 3400 cor., suma pretensiunilor cor. 49.145; datorii Însoțirii cor. 24.300 la bănci, cor. 4740 părți fundamentale. Fondul de rezervă și cel special de rezervă au ajuns cifra de cor. 2603.39.

(Va urma.)

Mulsul vacilor.

(Urmare și fine.)

La muls trebuie să prindem tot câte două țite de-odată, dar' așa, ca să nu fie amândouă de dinainte sau de dindărăt, ci țitele trebuie să se țină cruciș la muls, va să zică una de dinainte de câtră om și alta de dindărăt din afară. După-ce acelea s'au golit, se prind apoi următoarele două tot în modul arătat.

În decursul mulsului, țitele se schimbă, după-ce s'au golit odată, apoi earăși se apucă, în care timp cele lăsate goale, se umplu din nou cu lapte. La muls țitele trebuie să se prindă cu mâna întregă, ear' mulsul să se facă cu toată graba posibilă. Numai la urmă când vedem că nu mai vine lapte pe țite, le stringem pe acestea cu nodul degetului celui mare și arătătorul, pentru a ne convinge, că oare mai este lapte în uger?

De sine se înțelege, că dacă vacile au viței, și acestora trebuie să le lăsăm câte o parte din lapte, fie înainte, fie după-ce le-am muls, precum adecă acelea sunt dedate. Laptele, pe care îl mulgem mai întâiu este mai apăsos, ear' cel dela urmă este mai gras. Aceasta provine de-acolo, că stând laptele mai mult timp în uger, grăsimea se așează pe pereții aceluia și numai în decursul mulsului se sloboade în țite.

Unii economi cred, că ugerul vacii este ca o pungă, în care se adună laptele gata. Dar' aceasta nu e tocmai adevărat, de oare-ce s'a constatat, că sunt multe vaci în al căror uger abia ar încăpea câte două litre de lapte și totuși ele dau îndoit mai mult, după-cum se poate vedea aceasta la bivolițe. Cum vine dar' aceasta. Imprejurarea aceasta se poate explica numai așa, că o parte a laptelui se pregătește prin celulele sau țesăturile ugerului tocmai pe timpul mulsului.

La mulsul vacilor, pe lângă deprinderea de lipsă, cum am zis și mai sus, persoana care mulge trebuie să mai fie și tare în mâni, cu deosebire la vacile, cari se mulg mai greu, căci dacă nu se poate mulge tot laptele din uger,

vaca 'și-l tot trage până-când în cele din urmă înțarcă cu totul.

Cu deosebire vacile tinere, cari fată mai întâiu, să nu le lăsăm ca să le mulgă, decât o persoană, care adecă știe mulge bine și care are în mâinile ei puterea și măestria de a face o vacă bună sau rea de lapte, după-cum o dedă la început, de oare-ce și cu vacile se adeverește de cele mai multe ori proverbul bine cunoscut: »precum învață la tinerețe, așa se poartă la bătrânețe«.

În timpul din urmă, un medic veterinar danez cu numele Hegelund, a născocit o nouă metodă cu privire la mulsul vacilor, care se poate rezuma cu următoarea:

1. »Femeia ori bărbatul, însărcinat cu mulsul vacilor, apucă cele două țite dinainte și după-ce le-a golit de lapte, apucă celelalte două corespunzătoare și le golește. Mâinile lucrează alternativ (adecă când una, când alta), fără ca să se miște, afară de degetele, cari string țitele, ca să se golească de lapte.

2. Cu cele două mâni, femeia ori bărbatul, apasă din nou cele două țite dinainte, stringându-le de-odată, pe când cu degetul cel mare, care se aplică pe partea de sus și concava (scobita) a țitei, face o ușoară apăsare (un fel de masaj) în același timp. Așa că prin aceste apăsări ușoare de sus în jos aduce ultimele picături de lapte în vasul, în care se mulge vaca.

3. Trecând la cele două țite dinapoi se face același lucru, lăsând totodată degetul cel mare nemiscat, și se apasă ușor de sus în jos țitele numai cu cele patru degete închise împreunate.

Cu o astfel de metodă se mulge tot laptele, a cărui culoare galbină ne arată marea cântătime de unt ce cuprinde

4. Se apucă între pumnii mânilor, țitele dinainte ale vacii și se string ușor, urmând axa lungimei lor. Aceasta lucrare se face pentru țitele dinapoi. Prin aceasta metodă de muls se mai poate căpăta încă o anumită cântătime de lapte, ear' ultima lucrare a mulsului stă în a imita sugerea vițelului,

care iuște secrețiunea laptelui, lovind țitele cu botul sau cu capul.

Aceasta lucrare, la început ni-s'ar părea mai puțin practică, totuși se pot obicinui cu ea aceia, cari mulg vacile foarte repede.

Deci după cele două metode din urmă ale lui Hegelund, se poate căpăta și mai mult lapte, și mai bogat în materie grasă (unt).

Ultima porțiune de lapte, ce se poate mulge, este aceea care conține mai mult unt, și care se poate ridica la 5, 6, 7 și chiar 8 la sută, dacă nu mai mult.

Aplicând metoda lui Hegelund, la mulsul vacilor, se poate păstra forma ugerului de junincă, ca și celui a vacilor mai tinere, lăsând țitelor starea lor naturală, favorisând în același timp chiar și depărtarea lor.

Ioan Georgescu.

Cari sunt scăderile

cele mai înrădăcinate în popor și cu care mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor?

Lucrare citită în conferința preoțească din tractul Orăștiei, de preotul N. Todea din Almașul-mic (Urmare și fine.)

Prin cuvântări în biserică și la locuri potrivite, vom putea vorbi contra tuturor scăderilor; la rezultat sigur vom putea conta însă numai atunci, dacă cu toții vom purcede așa, căci făcându o unii și omițându o alții, atunci nu numai că rezultat bun nu vom ajunge, ci din contră preotul vorbitor în contra scăderilor ce se observă în popor, nu va fi iubit, reflectând poporul în felul său, că pentru-ce în comuna vecină preotul nu le spune așa.

Pe lângă aceste preotul de azi, trebuie să mai aibă și cunoștințe juridice, de legi medicale, igienice, afară de cele teologice, fiindcă adese ori 'i-se fac astfel de întrebări de câtră popor, ear' în cas să le poată da povețe folositoare, nimbul preotului și gravitatea cuvântului său în fața poporului să mărește

Pentru aceea de dorit este, ca preoțimea să fie instruată în seminariile noastre pentru viitor, dându-'i se o cultură de cunoștințe

VESELIA.

— Foita glumeată a »Foi Poporului«. —

Lina lui Stan.

Stan era 'nsurat cu Lina
Nu prea înțeleaptă fată,
Nu de mult, numai d'acuma
Și s'au socotit odată,
Ca pe alor naș să 'l cate
În un sat nu prea departe,
Fac ei dar' colac cu nucă
Să aibă și nașu parte.
Apoi pun o ploscă plină
De vin vechiu, ce gându-alină.
Stan prinde boii la car
Lina ședea dinapoi
Grijind toate, Stan apoi
Mâna 'ntr'una fără grije
Neuitându-se 'napoi

Așa încât chiar de vreme

Sosesc teafări amândoi.

Dar' pe când se ceară plosca

Dela Lina să 'i o dea,

Zice: Unde-'i plosca Lină?..

Vai ușoară-'i draga mea!

Unde-'i vinu?

— Ce vin măi?

— Vinul din ea; uite-'i goală!

Nu-'i nimica; e ușoară.

— Vinu?... vinu?... 'l-am beut,

'Mi-a fost sete, nu fi mut.

— Adu dară baremi coca

Să o ducem la nănaș!

— Coca? coca? mintenaș?

Dară ce-'i aceea cocă?

— Știi colacul cel cu nuci.

— Ală, ăla, spuiu-ți doar'

'L am mâncat, venind, atunci.

Feneșul săsesc.

Chimu.

Spovedania Tiganului.

S'a dus Tiganul odată la preot să se spovedească. Ajungând la preot Tiganul și văzându-'l supărat îi zise; — Mai taci odată părinte, că mai speriat cu așa gură mare ce faci.

Preotul, cum era de supărat, puse mâna pe băț și începă a croi pe Tigan.

Din întâmplare bățul se rupse, ear' Tiganul speriat o apucă la fugă câtră colibă.

Pe drum întâlni niște Români, cari mergeau și ei să se spovedească; dar' Tiganul speriat zise:

— Hei! dar' la ce vă mai duceți, căci popa chiar acum a rupt spovada pe mine.

Colinde.

Comp. de Ioan Nistor ped. curs III. în Sibiu.

Din fecioara Maria

S'a născut 'mpărăția

Lumea s'o împărătească

multilaterale, pentru-ca activitatea se 'i fie folositoare și aducătoare de roade bune.

La delăturarea scăderilor se poate folosi cu efect și ocuparea poporului în Dumineci și sărbători cu lucruri folositoare și educative, cum este cântarea și cetirea. Spre scopul acesta unde numai se poate se înștiințeze și susțină corurile bisericesti, cari au o înfrumusețare foarte salutară asupra moravurilor bune și asupra educațiunii poporului.

Să se înființeze biblioteci parohiale și școlare, cari provăzute cu cărți folositoare și instructive, să poată fi un izvor nesecat pentru câștigarea de cunoștințe necesare și ocuparea poporului în zile de sărbători.

Pentru dezvoltarea moravurilor bune tinerimea să fie catechisată până la vârsta pubertății, ear' întru-cât e posibil, petrecerile și jocurile lor să fie supravegiate și regulate.

În timpul sărbătorilor, dar' mai ales în timpul liber de iarnă, preoțimea în înțelegere cu învățătoria, să țină prelegeri publice, instruuând poporul în conducerea și cultivarea rațională a economiei, în agricultură, premergând să înțelegă întru-cât e posibil însuși preotul și învățătorul cu exemplu viu.

Precum am amintit deja, rezultate reale vom ajunge și vedea numai dacă cu toții vom purcede uniform, pentru care scop o consfătuire mai intensivă între preoțime este neapărat de lipsă, preoțimea să fie în continuă legătură cu șeful seu și între sine, ca cu puteri unite să se poată lucra la mișcarea corului moralității și religiosității, care este foarte adâncit în numărul fărădelegilor și păcatelor.

Afară de aceste, unde numai se poate, să se întemeieze societăți folositoare poporului, precum sunt cele de înmormântare, societățile de temperanță, societăți pentru înfrumusețarea bisericii și a cimiterului, căci ce e mai urit, decât când observi cimiterii neingrădite, mormintele rimate, ear' în jurul bisericii loc pentru adăpostirea vitelor.

Acolo, unde poporul nu este tare scăpat în cele materiale, se poate face mult, scăpătarea materială însă adese-ori atrage după sine și pe cea morală, ear' atunci îndreptarea este cu mult mai anevoioasă.

Preoțimea, care este sentinela palidei flăcări a religiosității și moralității în popor, are chemarea a se pune pe lucru și a alimenta aceasta flăcără palidă, pentru-ca să nu se stingă ci mai virtos să învioreze, căci stingându-se de tot, atunci și chemarea ei în-

Pe noi să ne mântuească.

Dar' Iuda Iscariot

Apostol al lui Christos

Iudeilor el le-a zis

Dați-mi treizeci de arginți

Că vi-l dau să l' chinuiți,

Și s'a dus cu dușmanii

La grădina Ghetsimani

Și când de Isus a dat

Iuda l'a și sărutat

Atunci Iudeii săltară

Și pe Isus îl legară

Și mereu l-au chinuit

Pe cruce l-au restignit,

Cu spini l-au încununat

Cu oțet l-au adăpat

Și în coastă l-au străpuns

Sânge și apă a curs

Fecioara Maria plângea

Munți să cutremura

Apele s'au tulburat

Și cerul s'a 'ntunecat.

ceată, și nu 'și mai poate ajunge scopul misiunii sale.

Nu am pretenția, că prin cele espuse a 'și fi eshauriat pe deplin materialul ce s'ar putea scrie în cadrul temei sus citate, nu căci s'ar putea scrie un studiu întreg pe aceasta temă, am indicat însă mai în general scăderile din popor precum și cauzele lor, și cum ar fi cu puțință să lucrăm întru paralizarea și desrădăcinarea lor din popor.

Că întru-cât am corespuns însărcinării primite, las să judece auditorii acestei tractate ear' lacunele observate să le completeze cu observările binevoitoare pe cari cu dragă inimă le primesc și eu.

Școala de meseriași din Sibiu și stipendiarea învățăcelor.

Die Redactor! Venindu-'mi din întâmplare la mână rapoartele școalelor de industrie și comerț orășanești din Sibiu, după-ce acele cuprind multe teresante și instructive date, cu permisiunea D Voastre voi publica din ele vre o câteva, care vor interesa publicul nostru cetitor în măsură mai mare.

Școala industrială se împarte în trei despărțăminte, anume: școala pregătitoare cu o clasă, școala industrială cu trei clase, și școala industrială de construcție ear' cu trei clase; cea din urmă au frecventat-o învățăcelii de lăcătari de construcție, sculptori, funari, căldărari, lustruitori, lăcătarii de mașine, zidari, mecanici, lăcătarii, tinichigii, cioplitori de peatră, măsurari, faurii de utensilii, bărdașii și vâpsuitorii de odăi.

Planul de învățământ este cel stabilit de organele superioare competente. Religiunea se predă din partea confesiunii respective. Școala posedă colecțiuni de recuizite școlare, cât și biblioteci pentru elevii frecvențatori. Prelegerile se țin regulat în decursul întregului an școlar. Didactrul în școala de industrie s'a fixat pe un an întreg în suma minimală de 4 cor. Elevii frecvențatori ai școalei industriale s'au grupat după confesiuni în următorul mod: 275 adică 58.64% ev. aug.; 27 adică 5.75% ev. ref.; 67 adică 14.28% r. cat.; 20 adică 4.26 gr. cat.; 79 adică 16.84% gr. or.; 1 adică 0.23% israelit. După naționalitate 337 adică 71.8% Germani; 33 adică 7.04% Maghiari și 99 adică 21.1% Români. Din 469 elevi 219 adică 46.69% sunt născuți în Sibiu, ear' 250 adică 53.31% străini.

Cei 469 elevi aparțin la următoarele branșe de meserie: armurari, perieri, coperitori de case, strungari, brutari, măcelari, lăcătarii de construcție, sculptori, compactori, pânzari, afumători de carne, friseri, pelari, hornari, jococari, grădinari, căldărari, lustruitori, turtari, luminărari, lăcătarii de mașine, zidari, mecanici, optici, fotografi, curelari, șelari, lăcătarii, faurii, croitori, tipografi, păpucari, tinichigii, cioplitori de peatră, tapețari, măsurari, orologieri, rotari, franzelari, faurii de instrumente, dulgheri, zugravi de odăi și cofetari.

Un optimist, care nu cunoaște împrejurările, cetind atâtea specii de me-

serie, se va bucura, cugetând în sine, că printre cei 99 învățăceli români, frecvențatorii acestor școale germane orășanești, vor fi se reprezentate toate speciile zise de meserii. Cine cugetă astfel, trăește în iluziuni, căci tinerii noștri, afară de ciobotărie, păpucărie, jococărie și în timpul din urmă morărie, afară de puține excepțiuni nu se aplică mai de loc la altă meserie; — ceea-ce este de tot tēu și regretat, — căci, dacă voim noi să creăm o clasă de mijloc sănătoasă și să înmulțim cu timpul numărul meseriașilor noștri la toate meseriile enumerate mai sus, fiindcă la din contră vom fi unilaterali, ca la alegerea carierelor de cătră inteligența noastră.

Precum am înțeles dela un amic din Sibiu, școala maghiară industrială susținută din partea statului o frecvențează însă mai mulți învățăceli români, ca pe cea orășenească, prin urmare numărul învățăcelor români în Sibiu, îl putem fixa în cifra totală de 250.

După-cum cetim, mulți din acești învățăceli sunt provăzuți cu stipendii din fundațiunile »Demetriu Andronic«, »Ioan Vancea« și altele, — ba alții primesc ajutoare dela reuniunea sodalilor români, cari ajutoare se adună deosebit prin zelul și bunăvoința președintelui reuniunii sodalilor români, — neobositul domn Victor Tordășianu.

Avem noi, mulțumită Domnului, și în alte locuri ale Ardealului bărbați meritați, cari se interesează de sporirea numărului învățăcelor și de cultura lor. Cum sunt bunăoară bărbații grupați în jurul asociațiunii meseriașilor din Brașov, avocatul Dr. Pătăcean în Turda, profesorul Precup în Blaj și mulți alții în alte localități. Dar' nici unul, pe lângă tot zelul său, nu poate să 'și ajungă scopul până când învățăcelii nu vor fi ajutorăți din fundațiunile noastre în acea măsură, ca să poată subsista fără lipsuri.

(Va urma).

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Cucuruz din America în România. Guvernul României a cumpărat dela firma Danon Frères din Anvers (Antwerpen) 300 mii de miji metriche cucuruz La Plata (America), mija metrică cu câte 14 lei 25 bani. Cucuruzul va fi transportat în România în părți egale în lunile Ianuarie Febr. și Martie și va fi împărțit între țeranii lipsiți. Guvernul României ar voi să mai cumpăra cucuruz, dar' nu se prea află.

Nouele bancnote. Tipărirea nouălor bancnote de 10 cor. merge repede înainte, așa că ele vor fi puse în circulație în Februarie sau Martie. Să fac în total bancnote în prag de 160 milioane cor. și tot atâtea de rezervă.

Bancă de colonizare. Mai multe bănci mari din Budapesta, în legătură cu banca de asigurare din Triest, au hotărât să întemeieze o bancă ungurească de colonizare și parcelare, care să se ocupe numai cu afaceri de colonizare

Prune ardelenne în Paris În toamna aceasta s'a făcut mare esport de prune ardelenne și ungurene la Paris, unde — cum raportează o revistă economică — au avut mare trecere. Deosebi din comitatul Maramureș, Sătmar și din comitatul Mureș-Turda au fost esportate multe așa numite »prune bistrife.« — Locuitorii din aceste comitate au avut bun venit din pomărit.

Biblioteca „Foi Poporului“.

A apărut Nr. 3 din frumoasa *Biblioteca a »Foi Poporului«* cu cuprins din lumea poveștilor, anume:

Găstul, poveste de Emil Degan.

Punga cu noroc și căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan.

Cratul Matetaș și plugarul bătrân, anecdotă istorică de Silv. Moldovan.

Prețul broșurei 20 bani și 5 bani porto.

Broșura Nr. 4 (economică) este în pregătire.

Cine vrea să-și facă o frumoasă bibliotecă cu bani puțini, să-și procure broșurile din Biblioteca »Foi Pop.«

„Calendarul Poporului“ pe 1905.

Vestea cea mai bună și îmbucurătoare, ce o putem da în numărul de azi al foi noastre este, că a eșit în tipar „Calendarul Poporului“ pe 1905.

E mult îmbucurătoare aceasta veste, pentru-că iubitului nostru popor i-se dă earăș un bun prilej a avea cu preț de tot mic o carte bună, o carte folositoare, cum este »Calendarul Poporului«.

El îi arată zilele și lunile anului, ce vine, sărbătorile și târgurile de preste an, apoi schimbările vremii și multe alte lucruri bune de știut.

Partea literară e foarte bogată și neîntrecută în bucăți alese de cetire din trecutul neamului nostru, în sfaturi și povețe, în glume și povestiri vesele etc. așa, că cetitorul rămâne încântat de ele. Dar' el va mai afla în Calendar și *Răvașul nostru*, în care se înșiră și povestesc toate întâmplările mai de frunte de preste an: se ved înaintările și suferințele noastre pe toate terenele și alte întâmplări din străinătate etc.

Afară de toate aceste, »Calendarul Poporului« pe 1905 este împodobit cu o mulțime de ilustrații foarte frumoase cum nu a fost nici într'un an: portrete de-ale fruntașilor nostri, două portrete ale lui *Stefan-cel-Mare*, chipuri din războiul ruso-japonez etc.

Și totuși pe lângă acest cuprins bogat și felurit

„Calendarul Poporului“ pe 1905

costă numai 40 bani și porto 5 bani.

Ca iubiților nostri țărani să le vie mai ieftină trimiterea prețului pe postă, e bine să se însoțească mai mulți inși din un sat; în acest cas porto postal e mai ieftin.

Librarilor și vînzătorilor prin rambursă, sau plătite esemplarele cu bani gata, li-se dă rabat de 30%.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Ațel.

Se aduce din partea bisericii gr.-or. din comuna Ațel protopp. Mediașului, tuturor celor jos însemnați și locuitori de prezent în America pentru obolul donat bisericii ca ajutor pentru cumpărarea cărților bisericești »12 Mine«, »Evangelia«, »Apostol« etc.

Savu Popa, Ațel, 28 cor.; Inan Țoțea, Nicolae Florea, câte 10 cor.; Dumitru Florea, Ilarie Popa, Ațel, câte 5 cor.; Constantin Florea, Ațel, 2 cor. 50 cor.; Pavel Florea, Ațel, 5 cor.; Dumitru Codea. Irimie Muntean, Șărcaița, 1 cor. 24 bani; Dănilă Stoica, Deag, 1 cor. 24 bani; Gligor Chetian, Hetiur, 1 cor. 24 bani; Ioan Lazar, Birchiș, 1 cor. 24 bani; Achim Soomon, Dârloș, 1 cor. 24 bani; Mihail Cernea, Cucerdea-rom. 1 cor. 24 bani; Ilie Boltoș, Boiu mare, 5 cor.; Mihailă Prăsan, Hetiur, 1 cor. 24 bani; Ioan Bologa, Măgărei, 1 cor. 24 bani; Ioan Vlad, Proștea-mare, 50 cenți; Achim Călburean, Dupusdorf, Achim Urda, Moșna, 50 cenți; Axente Povara, Vasile Deac, Moșna, câte 25 cenți; Iacob Iata, Chesler, 25 cenți; Isidor Albu, Răvășel, 50 cenți; Alexe Hentea, Vorumloc, Dionisie Scurtu, Drăguș, Patriche Ciughiș, Sămbăta-de-jos, Pavel Opriș, Boarta, 25 cenți; Savu Podar, Drăguș, 25 bani; Ana Făgăraș, Bertan 25 cenți; Vasile Făgăraș, Drăguș, 25 cenți; Nicolae Albu, Răvășel, 25 cenți; Simion Bărză, Nicolae Bărză, Bertan, câte 25 cenți; Dumitru Oprea Todor, Nicolae Lițu Todea, Achim Milca, Nicolae Zaharie, Dumitru Ganea, George Băgăcean, Dumitru Manica, George Manica, George Ludu, toți din Mediaș, câte 10 cenți; Alexă Naneș, Ludișor, 10 cenți; Ioan Negrea, Chesler, 30 cenți; Aron Hentea, Vorumloc, 25 cenți; Vasile Dan, Victoria Dan, Răvășel, câte 50 cenți; Ioan N. Timar, Pianul-de-jos, 10 cenți; Ioan Șorean, Bertan, 15 cenți; Simion Păcurar, Lancrăm, 25 cenți.

Deosebită mulțumită se aduce lui Pavel Florea din Ațel, care nu numai că a donat un dolar, dar mult a contribuit la afeptuirea acestei colecte.

Poftim tuturor susnumiților donatori sărbători fericite, an nou bogat, deplină sănătate și reîntoarcere voioasă la vetrele lor strămoșești.

Teodor Roman,
paroch gr. or.

Nicolae Florea,
curator.

Dionisie Roman.

Din Ostrovul-mare.

În urma catastrofei din 8 August a. c. nimicindu-se o parte însemnată a comunei Ostrovul-mare, împreună cu biserica noastră, au binevoit a veni în ajutor prin contribuiri mari moase următorii domni:

On. Ioan Borza, paroch în Petros ca colectant 2 cor.; Aurel Boticiu, docente, Ttefan Miclăuș, canror, Vas le Rodian, George Nistor, Ioan Fântână, Dragonose Janosi Crăciun, Broțeu János, Broțeu Gavrilă, Stefan Danciu, George Naag, Sălășan Ianeș, Petru Danciu, Ioan Broțeu, Danciu Crăciun, Petru Gramada Ioan și Florimea Bața, Ioan Luca, Șemes Cristian, George și Maria Nistor, câte 50 bani.; Betru Tamas Petru Boreș, jun., Ioan Broțeu, Gavrilă Broțeu, Iuncan, câte 40 bani; Gavril Restocan, Maria Garbea, câte 30 bani.; Georgilesc Crăciun, Maria Georgiulesc, Ioan Muntean, Vasile Șatinga Cristea Ianeș, Brațeu Ianeș, Danciu Ianeș, Ioan Nistor, Elisie Danciu, Ioan Broțeu, Pavel Dubreu, Marcu Cristea, Petru Selașan, Florimea Broțeu, Petru Bulea, Bolea Anuția, Bolea Damiana câte 20 bani, Danciu Ioan

Iov. 25 bani, Maria Bosna 15 bani, Ioan Cotrea, Draganeș Țiță, Ioan Broțeu, Buzdoga Ianeș, Georpinles Maria, Anuța I. Ioan Seiuș, câte 10 bani; Ana Bora, preteasă, 1 cor.; fii de preot Iunei Marcu și Marin, Borza, 1 coroană din Crivadia: Besosica gr.-cat. 4 cor Ioan sen. cantor, Ioan Arimie, George Roman, Arimie Crăciun, David Anuția, Marcu și Maria Cornea, Hețte Ianeș, Vasile Mateiu, George Toader, câte 5 bani; Ioan Ciopsan, Pntru Necș, Gavril Dragota, Petru cu Simziania Cornea, George Necș, Gavril Ciorean, Dubrece Petru și Anuția, Marc Ianeș, Rusu Rus și soția Maria, câte 40 bani; David Gavril, David Alexă, Ana și Luca David, Avram Vineșean, Broțeu Anuția, câte 20 bani; Beresc Andreiu și Rus Gavril, câte 10 bani.

În numele bisericii și a nenorociților, primească din partemi și pe aceasta cale cele mai călduroase expresiuni de mulțumită pentru iubirea dovedită.

Ostrovul-mare, la 29 Dec. 1904.

Petru Ciach,
gr. cat.

CRONICĂ.

„Fondul Dr. Iosif Hodoș“. În centrul Zărândului, în Brad, s'a pus temelul unui fond cultural: »Fondul Dr. Iosif Hodoș«, cu menirea de-a se da din el ajutor profesorilor de la gimnasiul din Brad, cari vor tipări vre-un manual sau vre o carte bună de instrucție etc., ear' în a doua linie acelor profesori, cari vor face excursii științifice, cum și profesorilor reconvașenți, pentru a se recrea.

Fondul s'a întemeiat cu 85 cor 70 bani dăruți de câțiva profesori și se va mări din diferite taxe, d. e. de esaminări de atestate, prin donațiuni etc. Cu Dumnezeu înainte!

Lătrat de câine pe galerie În ședința de Joi a dietei provinciale a Austriei de jos s'a întâmpat un cas ciudat. Deputatul Vökl în vorbirea sa apăra partidul poporal german față de cei din partidul creștin social și zise, că dacă dep. Derschatta s'ar ținea de partidul creștin-social, ar fi fost deja decorat cu un ord. Atunci Bielohlavek îi strigă: — Ear Dta, Vökl, vei căpeta ordul (decorația) cănelui.

La aceasta se născu o larmă uriașă și în acest moment se auzi un lătrat de câine pe galerie. Cineva adecă o imitat lătratul cănelui.

Vökl se întoarce atunci spre grupul creștin-socialist și strigă:

— În adevăr vă purtați, ca nește căni.

Deputații creștini-socialiști s'au aruncat asupra lui Vökl să-l bată, dar el a fost apărat de prietini. Vökl pentru espesiunea sa din urmă a fost eschis din ședința acelei zile. Când el a eșit afară, pe galerie s'a ridicat un om și o declarat, că el a fost care a imitat lătratul cănelui. Omul acesta a fost aruncat afară, în mijlocul unui șgomot uriaș.

Sinuciderea unui factor postal. Factorul postal (epistolar) Ricarski din Cluj a delapidat o scrisoare recomandată, în care erau 1500 coroane. Fund descoperit, s'a sinucis cu un revolver, tocmai când era să fie prins de poliție.

Negură în Londra. În decursul iernii asupra capitalei Angliei se așează adese-ori negură așa de deasă, încât ziua mare e întunec, ca noaptea. Și negurile aceste țin zile de-a rîndul, cauzând mari pagube și multe nenorociri. Acum se vestește din Londra, că de zece ani n'a fost o negură așa de deasă ca în zilele aceste. Nici lumina lampelor, cari ard toată ziua, nu o poate răsbii; pe strade s'a oprit circulația, căruțele au fost silite să stea locului cu ciasurile și trenurile au sosit cu mare întârziere.

Neorolog. Cu inima înfrântă de neîmărginită durere aduc la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, cumcă prea iubita și neuitata soție și mamă Victoria Pongraț născ Galea, după un morb greu și îndelungat, împărtășită fiind cu sf. sacrameinte, și-a dat blândul seu suflet în mâinile Creatorului Duminecă în 18 Decembrie st. n. 1904 la 11 ore a. m. în al 27-lea an al etății și 6-lea al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei decedate s'au înmormântat spre vecinică odihnă Marți în 20 Dec. st. n. 1904 la 10 ore a. m. în cimiterul gr.-cat. din Arcalia. Aurel Pongraț, ca fiu; Ioan Pongraț, învătător ca soț.

Fondul de 20 bani al »Reuniunii soldaților români din Sibiu», din privilegiul adunării generale a 16-a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu» ținută la 25 Dec. n. c. în comuna Reciu, și a îmbogățit avutul cu cor. 2520, datorite precum urmează: Demetriu Munthiu, notar și soția sa Hermine, 10 cor.; Cornel Muntean, vice notar în Cărpeneș și soția sa Elisa n. Blaga, 2 cor.; Ignatie Filip, paroch, soția sa Paraschiva și fiica lor Victoria, Ioan Bărsan, inv. și soția sa Ana n. Ghișe, (Reciu) Emanuil Comșa, funcț. de bancă, Dr. Nicolae Schiau cand. de adv. ambii din Mercuria, George Botorogă, măcelar și soția sa Ana, Vasile Rehovean, inv. și soția sa Maria (Călnic), Ioan Chirca, notarul al 2-lea din Seliște, Ioan Munthiu, paroch și soția sa Ileana (Cărpeneș), fiecare câte 1 cor.; Nicolae Filimon, cantor și soția sa, Nicolae Radu ec. și soția sa, fiecare câte 20 bani; George Blaga și Nechit Popa, ambi epitropi și fiecare câte 50 bani; Partenie Roșca, comers. și soția sa, Toma Ghișe, ec. și soția sa câte 40 bani; Pavel Ghișoiu, ec. 40 bani; Dem. Comșa, profes. și pres. al Reun. agr. Sibiu, Iie Salomie, cojocar, Gligor Ghișoiu, Aron Maniț, Ioan Ienciu, toți econ. Ioan Blaga, crâsnic, (Reciu), George Ghișoiu, inv. (Călnic), fiecare câte 20 bani și Vic. Tordășianu, ref. consist. și secretar al Reun. agr., 10 bani.

Despre adunarea generală a 16-a a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu», ținută Duminecă la 25 Decembrie n. c. în comuna Reciu, vom da raport în numărul viitor al foaiei noastre.

Fundațiune nouă. Venerabilul canonic din Blaj Ioan Rusu a făcut o fundațiune pentru stipendii, în sumă de 8000 cor. Fapta creștinească a fondatorului, care și pentru parochia gr.-cat. din Sibiu, unde a fost mulți ani paroch și protopop, a făcut mult bine, se laudă de sine.

Sfințire de cruce. Din Cenade ni se scrie: Însemnătatea zilei și a sărbătorii de 6 Decembrie a. c. a sftului mare Mucen. Nicolae, pentru poporul nostru gr.-or. român din Cenade, a fost înălțătoare de suflet, pentru-că în aceea zi s'a făcut sfințirea unei cruci de argint sulfată cu aur, cu restignirea Domnului, cumpărată de o harnică și evlavioasă familie, la preț de 70 coroane pe seama bisericii noastre din Cenade.

După stropirea cu apă sfințită, parochul nostru a ținut poporului o cuvântare frumoasă despre însemnătatea zilei și despre viața sf. mare Mucenic Nicolae. În fine ne-au mai cuvântat și despre însemnătatea sf. cruci, cumcă ea ce armă puternică a vieții omenesti este, ca podoabă bisericască, și mărire îngerilor, ear' în urmă dorind familiei dăruitoare viață îndelungată și fericită. Poporul rămase foarte mulțumit și încântat de acest act sărbătorec.

Baia de abur din Sibiu. Săptămâna trecută s'a deschis noua baie de abur în Sibiu, cu aranjament splendid. Din partea mai multor Români din Sibiu și jur însă am auzit plângeri, că direcțiunea baiei n'a dat și în românește comunicate de prețuri și alte informații despre baie și așa mulți sunt neoricnțați. Credem, că direcțiunea nu va întârzia a da în ziarele române comunicate și informații detaiate despre baia, ceace ar fi în interesul băilor înseși.

Al 59 și 60-lea. Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu», a solvit zilele aceste ajutorul statutar urmașilor legiuți ai reșoșailor Ioan Petrașcu, faur și Ioan Apolzar, fost econom.

Acestea formează cazul al 59 și 60-lea de moarte din sinul Reuniunii noastre de înmormântare.

Preseara Sftului Andrei în Sadu. Vrednicul corp învățătoresc din Sadu a aranjat cu elevii școlii, în preseara sftului Andrei o producție școlară, împreună cu prelegeri publice. Producția s'a început la 6 ore seara cu »Imnul lui Șaguna», cântat de cor în trei voci, dirigit de dl Dimitrie Popoviciu. A urmat apoi o disertație despre viața lui Șaguna, cetită de părintele Ioan Popoviciu, în care disertantul a arătat în o limbă frumoasă activitatea marelui arhiepiscop de vecinică pomenire. Al treilea punct a fost »Ziua a apus» cântat în trei voci dl Stefan Drăghici a cetit o disertație cu titlul »Unele lipse la poporul nostru și mijloacele pentru delăturarea acelor», în care dl Drăghici combate cu deosebire luxul și beția.

A urmat apoi declamare de un elev școlar și un tratat despre »pomărit și stupărit» de dl Ioan Popica, ear' punctul din urmă a fost »Carul cu boie», cântare executată de corul dlui Dim. Popoviciu. Producția a fost încheiată prin o cuvântare a părintelui Popovici. Disertațiile au fost bine succese și asemenea și corurile, ceace este meritul dlui dirigent Dim. Popoviciu. Publicul numeros a aplaudat viu pe disertații, cum și prestațiunile corului.

»Încât pentru succesul neașteptat al acestei producțiuni școlare — scrie corespondentul nostru — primească domni arangeri mulțumite, căci au știut prin o înțeleaptă conducere și îndoită dragoste, a ne procura o seară atât de plăcută, făcându ne astfel, a mai uita de greul acestei vieți, câteva momente».

Prelegeri populare în Brașov. Departamentul Brașov al »Asociațiunii pentru lit. română și cultura poporului român» aranjiază și în eara aceasta prelegeri publice pentru popor. Prima prelegere s'a ținut în sala gimnasiunii din Brașov pentru poporul din Șehii Brașovului. Subiectul prelegerii a fost luat din viața și faptele Mântuitorului Isus Christos, tractând în partea a doua despre alcoholism și urmările păgubitoare.

Câni de războiu. În Viena s'a întemeiat o reuniune, care are scopul a provăda armata austro-ungară cu un mare număr de câni de războiu, bine dresați. Cănele de războiu e un tovarăș civilizat, liniștit, care prin însușirea sa naturală, perfecționată prin dresură, păzește trupele în războiu, ca să nu fie fără de veste surprinse de dușman. Cănele de războiu mai e în stare să ducă repede, pe calea cea mai scurtă și cu deplină siguranță porunci și avizuri la singuraticile trupe. Cănele de războiu are însă chemare și mai măreață. Provăzut cu o sticlă de apă el cutieră câmpul de războiu în lung și în lat, află și pe cel mai ascuns rănit, îi dă prilej să se întărească cu o înghițtură de apă, și sau aduce trupa de ambulanță, la rănit sau lătrând avisează ambulanța, că acolo se află un rănit. Sute de vieți omenesti au fost scăpate în războaiele mai nouă prin acești câni. Acum și armata austro-ungară va fi provăzută cu astfel de câni.

Carnea de cal. Zilele aceste s'a întemplat în în Paris un lucru deosebit. Un ministru a mâncat sărbătorește o porție de carne de cal. A făcut-o aceasta ministrul de agricultură Mougeot, cu privilegiul deschiderii în Paris a măcelăriilor pentru carne de cal. Din acest prilej s'a dat un banchet, la care au fost fripturi de carne de cal. Ministrul a declarat, că carnea de cal e foarte bună, de ceace pot fi mândrii toți paripii de pe rotogolul pământului.

În legătură cu aceasta amintim, că în Paris se taie pe an 40 mii de cai pentru poporul sărac, care totuși mai bucuros mănă carne de cal — decât nici un fel de carne.

Cine își grijește de sănătate să bea apă amară Franz Iosef, care de 25 ani se trimite în toată lumea și e recunoscută ca unicul mijloc purgativ, plăcut de luat. Să se ceară espres apă amară Franz Iosef.

Conspirație contra țarului. Găvarnul Rusiei a primit informațiuni din străinătate despre un atentat plănuțit contra țarului și că executarea planului e concretizată mai multora.

La nrul de azi al »Foil Poporului» sânt alăturate ca supliment două pagini cu acunțuri și inserate.

Dela teatru.

Duminecă și Luni seara sau reprezentat operetele: »Wiener Frauen» și »Der General-konsul». Marți seara sa predat comedia: »Five o'clock» Piesa aceasta e una dintre cele mai bune, cu un humor, care a stîrnit risete hîmerice în publicul numeros. Sijetul piesei e luat din viața socială de astăzi și e o ironie, o satiră mușcătoare. E vorba despre o familie cu multe fete și puțini bani.

Rolele principale le-au avut dnii Olmar, Redl Günther și damele: Kunst, Buck-schewka, Herma Wanke.

Mercuri seara s'a reprezentat opereta: »Die drei Wünsche». Joi seara a ajuns pe scenă: »Rose Bernd». Piesa aceasta, opul lui Grrhart Hauptman, e reunmită, fiind oprită în Germania. Rolele principale le-au avut dnii Kunst, Säk și damele Herman Wanke și Brucksh-wka. *Gig.*

Producțiuni și petreceri.

În Lăpu.

În Lăpu se vada o producțiune de cântări declamatorică-teatrală cu elevii școlii populare conf. gr.-cat. române la 8 Ian. 1905 st. n. (a doua zi de Crăciun), în sala de învățămînt din Lăpu. După producție urmează joc.

Programul: »Irozii», scenă teatrală dela Nașterea lui Christos. »Noaptea sfântă», poezie de Maria Băulescu. »Codrul», corul școlariilor. »Despre buna înțelegere», trialog de Maria Drăgan. »Tot am zis», corul școlariilor. »Toarce lelea, toarce», solo și corul școlariilor. »Dorule, corul școlariilor. »De necas», teatru sătesc de Th D Speranță. »Ziua a apus», corul școlariilor.

În Sibieni.

În Sibieni se va aranja o producțiune teatrală în 8 Ianuarie st. n. 1905 (a doua zi de Crăciun) în sala școlii române gr.-or. din Sibieni. Venitul curat e destinat în favorul școlii.

Programul: »Vlăduțul mamei», comedie într'un act de Ioan Lupescu. »Despre școală», trialog de M. Drăgan. »Despre bunînțele-gere», trialog de M. Drăgan. — »Despre procese», trialog de M. Drăgan, predate de copii de școală. — »Hârșcu Boccegiul, de V. Alecsandri. După producție urmează joc.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

»Amicul poporului». Ne avînd loc, am fost siliți a o da în estras.

M. din Cîmpite. Aveți să primiți scrisoare. Ab. nr 3281. Am trimis.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografia» Iosif Marschal

Apa minerală amară
Francisc Iosif

Reprezentanță proprie de apeminerală amare.
V. secț. de med. a Casei generale de bolnavi în Viena).

5177/1904. B. szám. 287 1-1

Ö Felsege a király nevében!**A nagyszebeni kir. törvényszék mint felebbviteli büntető bíróság.**

Dr. Kemény Gyula kir. törvényszéki elnök elnöklete alatt, Muntean Gyula kir. törvényszéki bíró mint előadó és Gödri Sándor kir. törvényszéki bíró mint szavazó, valamint Gerbert János kir. törvényszéki aljegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, becsületesítés vétsége miatt vádolt Grecu Miklos elleni bűnyben a nagyszebeni kir. járásbírósnak 1904 B. 1379 szám alatt hozott ítélete ellen, Avram Antonie főmagánvádól részéről közbetett felebbezés folytán a kir. törvényszék mint felebbviteli tün. és bíróság 1904 évi 4801 B. számú végzése következtén, Avram Antonie mint főmagánvádolnak valamint Grecu Miklos vádolt jelenlétében Nagyszebenben 1904 évi december hó 7-ik napján megtartott nyilvános felebbviteli tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után hozta a következő

Ítéletet:

A nagyszebeni kir. járásbírósnak 1904 október hó 31-én kelt 1904 B. 1379 számú felebbezett ítélete a B. P. 554 §-nak, második bekezdése értelmében alkalmazandó 423 §-második bekezdéséhez képest a B. P. 385 §-1. a pontja alapján megemmisített és Grecu Miklos vádolt bűnyek mondatok kitvk. 261 §-ában meghatározott becsületesítés vétségében, elkövetve az által, hogy Porcsesden 1904 Október 9-én Avram Antonie főmagánvádolt »varju« és »bűdös«-ek nevezte — és ezért a kitvk. 261 §-a alapján, a kitvk. 31 §-nak alkalmazásával az 1892 évi XXVII. t. cz. 3 §-ában jezett cizékra a mai naptól számított 15 nap alatt s külbenei végrehajtás terhe mellett a nagyszebeni kir. járásbíróshoz befizetendő és behajhatatlanság esetén a kitvk. 53 §-a értelmében 1 (egy)

napi fogházra átáltoztatandó 20 (husz) korona pénzbüntetésre ítéltetik.

Vádolt közeles a netalán felmerülő s a bűny általányból előlegezendő bűny költségeket az államkincstárnak az 1890 évi XLIII. t. czkben meghatározott módon megfizeteni; továbbá közeles 15 nap alatt s külbenei végrehajtás terhe mellett 20 korona bűny költséget Avram Antonie porcsesdi lakos főmagánvádolnak megfizetni.

Végül elrendeltetik, hogy ezen ítélet egész terjedelmében indokaival együtt az ebtét vádolt költsége a Nagyszebenben megjelent »Foaia Poporului« cizű lapban közzétessék.

Indokok:

Az 1904 évi október hó 14-én előterjesztett vád szerint vádolt Porcsesden 1904 évi október hó 9-én Avram Antonie porcsesdi főmagánvádolt »czgány« »varju« és »bűdös« meggyalázó kifejezésekkel illette.

Vádolt úgy az első bíróság előtti tárgyaláson, mint a mai felebbviteli tárgyaláson is beismerte, hogy a vádban jezett helyen és időben a vád szerinti kifejezéseket főmagánvádolól illetően használta, és tagadta a kifejezések meggyalázó voltát és azt hogy azok használása részéről sértési szándékkal történt volna.

A kir. járásbírósnak által megállapított és a mai felebbviteli tárgyaláson nem változott tényállás adataival bizonyítva lett, hogy vádolt a vád szerinti kifejezéseket a jezett helyen és helyen a templomból jövő hvek előtt és abból az alkalomból használta hogy egyházközegei hártározat volt hozandó főmagánvádolnak a templomán lévő ének könyvekben az énekbes megergedtése vagy sem.

A vádolt által használt vád szerinti kifejezések minőség vizsgálva, kétséget nem szenved, hogy a »bűdös« elnevezés — egyénre alkalmazva, feltétlenül meggyalázó és ha a »Czgány« szót jelen esetben, minthogy főmagánvádól fajra nézve éyleg czgány és tekintetben elfogadható volt vádolt azon védekezésére, hogy ezen kifejezés használásával

csupán főmagánvádól fajára is kívánt utalni, nem is lehetett meggyalázónak tekinteni, a »varju« elnevezés főmagánvádolóra nézve éppen annál fogva, hogy ő fajra nézve czgány meggyalázást képez.

Minthogy továbbá a megállapított tényállás szerint vádolt a »varju« és »bűdös« kifejezéseket főmagánvádolól illetően azon alkalomból használta, a hívők előtt, midőn éppen egy a főmagánvádolól értekező egyházközegei hártározat volt, hozandó és azon czébből használta azokat, hogy a főmagánvádolól ézekezőkért az énekkönyvekben való ékekező vonatkozó engedély megadáát megusítsa, a kifejezések minőségével kapcsolatosan bizonyítottak volt veendő, hogy vádolt a jezett kifejezésekkel főmagánvádolól a hívők előtt lealacsonyítani akarta, tehát nyilvánvaló, hogy a kifejezések használása vádolt részéről sértési szándékkal történt.

Ezek szerint a rendelkezés részben körülírt vétség minden alkotó eleme kimerítve léén, a kir. járásbírósnak az által hogy vádoltat mégis bűnyek mény hányára felmentette, a B. P. 385 §. 1. a pontjában meghatározott és a felebbezésel sérelmezett anyagi semiségi okot követte el, mely miatt ítélet megemmisitem és vádoltat a rendelkezés részéhez képest bűnynek kimondani és a beszámítást kizáró ok hártában büntetni is kellett.

A büntetés kizárásánál figyelembe vétetett, hogy súlyosító körülmény nem merült fel és a mellett mint eryhítő körülmények méltatva lettek a rézben beismerés és a büntetlen előélet a mikre tekintettel a kiszabott rendelkezés szerinti büntetés vádolt bűnyégekével arányban állónak találtatott.

A bűny költségekre vádolt intézkedés a B. P. 480 §-án alapszik az ítélet közzétételére pedig főmagánvádolól kérelméhez képest a kitvk. 277 §-a alapján rendeltetett el.

Kelt Nagyszebenben a kir. törvényszék mint felebbviteli büntető bíróság 1904 évi december hó 7-ik napján tartott ülésénél.

Dr. Kemény Gyula s. k. Muntean Gyula s. k.
elnök. (P. H.) előadó.

Firmă românească**Rom. Pászok în Fiume**

de importatiune și espedițiune în bale și lazi originale prin calea ferată, așa în Coletti postali de 5 Kg., liber de vamă și francat, de măruri coloniale, fructe de sud și Bacănie, ca specialitate de Cafaiuri, teieri și rumuri de calitate cele mai nobile.

Cafele:	1 Kg. 5 Kg.	
	C. f.	C. f.
Santos calitatea primă	2.50	12.50
Portoric cafea foarte cercetată și bună	2.90	14.50
Piraldi cel mai fin soiul de portoric		
Caba fină	3.60	18.—
» mai fină	3.—	15.—
» de tot fină	3.20	16.—
» specialitate	3.50	17.50
» Perl (mărgelată)	3.70	18.50
Ceylon	3.20	16.—
Goldjava (java aurie)	3.50	17.50
	3.40	17.—

Tea:	1/2 Kg. 1/2 Kg.	
	C. f.	C. f.
Pecco congo	2.80	4.15
Ceylon	2.35	4.25
Souchong	2.40	4.85
Mandarin	2.70	4.95
Family Tea	3.—	6.—
Rusian Melang	4.—	8.—
Five o'clock	5.—	10.—

Rum, Cognac și Vinuri spaniole:

Rum Iamaica	Sticla 0.77 3 C. 70 f.
» de Brasilia	» 0.77 3 » —
» Tea	» 0.77 2 » 40 »
Cognac adevărat frances	» 0.77 8 » —
» marcă Iulien	» 0.77 4 » —
Malaga seet vin spaniol adevărat	» 0.77 4 » 50 »
Madeira Dry	» 0.77 4 » 50 »
Sherry Old	» 0.77 5 » —
Vinho do Porto	» 0.77 6 » —

Mai puțin ca 3 sticle nu se pot espeda (pot fi și diverse)

Portocale 5 Kg. Corfa	2 C. 80 f.
Smochine de Smirna 1 Kg.	1 » —
Dateln, presate în cutii 1	2 » 50 »
Struguri de malaga 1	2 » 60 »

— Preț curent detaliat franco și gratis. —

Hôtel Habermann mai nainte Neumüller.**Deschidere de local.**

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că am preluat

Hôtelul Habermann mai nainte Neumüller

afiător pe promenada Bretter și îl voi deschide Joi, în 29 l. c. In deosebii fac atent pe onor. public dela țară asupra aranjamentului solid și modern al odailor mele pentru străini și oaspeți.

O curte mare și grajduri frumoase stau la dispoziția onor. public.

Nisuindu-mă întotdeauna, de a mulțami conștientios pe on. mei oaspeți, semn: z

cu distincă stimă

Iosif Barbu

hotelier.

288 1-6

Schimbare de local.

Subscrisul prin aceasta îmi iau voe a aduce la cunoștința p. t. public, cum-că Atelierul meu de pantofărie din Piața-mare cu 1 Decembrie st. n. a. c. l-am mutat în

Strada Măcelariilor Nr. 14

(în fostul edificiu de postă.)

Totodată îmi exprim cea mai mare mulțumire străinilor mei mușterii pentru încrederea arătată până acum față de întreprinderea mea cu rugarea, ca de acea încredere și bunăvoință să fiu și în viitor împărtășit.

Rugându-mă de sprigin binevoitor, semn: z

263 5-6

Cu deosebită stimă

Constantin Dragoș, măiestru-pantofar.

